

*Микитенко Альона Михайлівна,
курсант II курсу психологічного
факультету
Інституту кримінально-виконавчої
служби
Науковий керівник: Андріанова Ж. І.,
викладач кафедри
загальноюридичних дисциплін
Інституту кримінально-виконавчої
служби*

ГРОШІ ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН

Гроші відносяться до об'єктів цивільно - правових відносин в силу їх приналежності до матеріально виражених речей. Головна особливість грошей як об'єкта цивільних прав полягає у тому, що вони, будучи загальним еквівалентом, можуть замінити собою майже будь-який об'єкт майнових відносин, що має сплатний характер.

Відповідно до ст. 99 Конституції грошовою одиницею України є гривня. Згідно зі ст. 192 ЦК гривня - це національна валюта, яка є законним платіжним засобом, обов'язковим до приймання за номінальною вартістю на всій території України. Національна валюта нашої країни - гривня - використовується у цивільному обороті у готівковій та безготівковій формах. Гроші у безготівковій формі зберігаються на рахунках учасників цивільних правовідносин у банківських та інших кредитно-фінансових установах і мають назву "грошові кошти". Правове регулювання як готівкового, так і безготівкового грошового обігу в нашій державі крім Конституції та ЦК здійснюється нормами відповідних законів України та підзаконних нормативно-правових актів.

Слід зазначити, що гроші у деяких випадках можуть виступати у цивільно-правових договорах як товар. Ідеться мова про гроші, які у даний проміжок часу не є законним платіжним засобом, наприклад, старовинні монети або банкноти, які є предметом колекціонування. Як товар виступає у цивільному обороті й іноземна валюта. Стосовно іноземної валюти відповідно

до чинного законодавства у банківських установах та обмінних пунктах здійснюються договори її купівлі-продажу.

Гроші мають велике значення не тільки для приватноправових відносин. Враховуючи економічне та політичне значення грошей, їх правовий режим та особливості участі у цивільному обороті визначаються як приватно, так і публічно-правовими засобами регламентації цієї важливої сфери суспільних відносин. Зокрема, правовий режим грошей в Україні визначається нормами конституційного, цивільного, фінансового та деяких інших галузей права. Держава забезпечує стабільність готівкового грошового обігу та довіру всіх суб'єктів цивільного права до національної грошової одиниці шляхом закріплення положень, що містяться у ст. 389 ЦК, відповідно до якої гроші, а також цінні папери на пред'явника не можуть бути витребувані від добросовісного набувача. Це правило поширюється і на випадки, коли гроші були індивідуалізовані шляхом переліку їх серій та номерів у відповідному документі. Таким випадком, наприклад, може бути пограбування банку, в якому документально зафіксована і збереглась інформація про серії та номери банкнот, якими незаконно заволоділи грабіжники. Якщо до моменту затримання злочинці встигли частину грошей витратити на власні потреби, ці кошти не можуть бути вилучені у добросовісного набувача з посиланням на те, що вони потрапили в обіг незаконно. Добросовісність набувача визначається у відповідності з положеннями ст. 388 ЦК.

Гроші є загальною мірою вартості всіх речей, робіт, послуг, інших матеріальних і нематеріальних благ, а також втрат, яких можуть зазнати учасники цивільних правовідносин унаслідок правопорушень. За допомогою грошей як загального еквівалента можна погасити будь-який майновий борг.

Гроші як єдина міра вартості і загальний еквівалент необхідні для оцінки суспільної корисності та врахування економічної або соціальної цінності того чи іншого матеріального або нематеріального блага. Гроші дозволяють визначити вартісні характеристики відповідних правомірних або неправомірних дій суб'єктів цивільних правовідносин. В останньому випадку за допомогою грошей у цивільному праві відшкодовується майнова та немайнова

шкода, а також завдані невиконанням або неналежним виконанням зобов'язання збитки. За допомогою грошей визначаються розмір заподіяної шкоди або збитків, якими обумовлюється й обсяг майнової відповідальності винної особи. Завдяки використанню грошей як загального еквівалента визначається розмір матеріальної та нематеріальної (моральної) шкоди, забезпечується стягнення неустойки й відшкодування збитків у разі невиконання або неналежного виконання зобов'язань, здійснюється виплата вартості незамінних речей у разі їх загибелі тощо. Правове значення грошей у цьому аспекті полягає в тому, що без їх використання як єдиної міри вартості та загального еквівалента забезпечення компенсаційної функції цивільного права було б неможливим.

Список використаних джерел:

1. Указ Президента України від 25 серпня 1996 р. № 762/96 "Про грошову реформу в Україні".
2. Цивільний кодекс України, ст. 192 від 17.12.2009 р. № 675-VI "Про гроші".
3. Цивільний кодекс України, ст. 389 від 16.01.2003 р. № 435-IV "Витребування грошей та цінних паперів".

*Соловйова Кристина Олександрівна,
курсант II курсу
психологічного факультету
Інституту кримінально-виконавчої
служби
Науковий керівник: Андріанова Ж. І.,
викладач кафедри загальноюридичних
дисциплін
Інституту кримінально-виконавчої
служби*

ЛІКАРСЬКА ТАЄМНИЦЯ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Постановка проблеми: Однією з найважливіших проблем на сьогодні, як і у минулому, залишається лікарська таємниця, що є одним з основних